

ביקורת ב'

ק"ג ל-5373 ק"ג (+5.3%). תנובת השומן עלתה ב-12.9 ק"ג (+7.7%). הישג זה הוא גבוה מזה של יתר קבוצות המימשק. יש להצטער על הנסיגה ב-0.07%, שאינה מחוייבת המציאות בתנאי ההזנה הנהוגים במשקים אלה. שיעור התחלופה הוא נמוך ביותר — 19.4% בלבד. כ-24% של העדר מהוות המבכירות.

בהתחשב בקביעת מכסות הייצור לשנה הנורכית (במסגרת של 400 מיליון ליטר) תוך הבאה בחשבון של הצרכים בחלב רזה בלבד, ומתוך החשש הצפוי בחסר-שומן בחלב, ובנוסף לזה — בהתחשב בשינויים העלולים לחול במשך השנה במדיניות הכלכלית, נראה שטוב יעשו הבוקרים אם יפנו את מאמציהם לשיפור טיב החלב בעיקר, במקום לחתור להגדלת הכמות; ויש מקום להרהור בענין כדאיות ייצור חלב מעבר המכסות המוקצבות.

א. בן-צבי
מנהל ספריה העדר

באוקטובר תשכ"ט התחלנו לעבד את נתוני המשקים שמבקרים את תנובות פרותיהם לפי שיטה ב' במחשב ופירסמנו מידי חודש את תוצאות הביקורת. לאחר תקופת ניסיון של כ-3 שנים והתלבטויות רבות, דיונים וביקורים במשקים הגענו לכך שנוכל להגיש נתונים מביקורת ב' במקביל לביקורת א'.

בתחילה עמדו בביקורת זו כ-900 פרות באיזורי אביגדור וגדרות; כיום מצאה לה שיטה זו הד ותומכים בכל איזורי הארץ במשק המשפחתי. לגבי ניהול ספר-העדר קיימת הפרדה גמורה בין שתי השיטות, ועל ממצאי ביקורת ב' אין מסתמכים כיום במיבחני הצאצאים. החומר המעובד מהווה על כל פנים מידע חשוב למתיישב ולמדריך הבקר בקידום הענף ב-32 ישובים.

בתחילת תשכ"ט היו 2355 פרות בביקורת ב'; בסוף השנה — 3063 ראש; עליה בלמעלה מ-30%. תנובת החלב הממוצעת עלתה מ-5102

תנובות העדרים למשקיהם בתשכ"ט

כלל עליות כה מרשימות אין להשיג על-נקלה כשהתנובה הממוצעת הכללית הינה בלאור-הכי כלל וכלל לא נמוכה.

מספר המשקים שתנובות עדריהם עלו מעל 7000 ק"ג חלב הגיע בתשכ"ט ל-36, לעומת 25 משקים בתשכ"ח; ל-111 משקים היו תנובות שנעו בין 6000 ל-7000 ק"ג חלב (במקום 114 אשתקד). תנובות נמוכות מ-5000 ק"ג היו ל-4 משקים, כמו בשנה הקודמת, אך יש לציין בסיפוק רב שמבין המושבים שבביקורת החלב לא נשאר עוד אף מושב בתנובה ממוצעת נמוכה מ-5000 ק"ג, לעומת 4 כפרים כאלה בתשכ"ח. הסתכלות קרובה יותר לרמת השומן של עדרי המשקים מלמדת שאין כל קשר בין גודל התנובה לבין אחוז השומן. יש משקים בעלי תנובות מצויינות עם אחוז שומן סביר, ולעומתם כאלה עם תנובה נמוכה יחסית ללא פיצוי ע"י אחוז שומן גבוה.

בחוברת זו הננו מגישים את תוצאות ביקורת החלב לשנת תשכ"ט לפי הסיכום הארצי ולפי פירוט סוגי המשקים השונים (משקים קיבוציים, מושבים וכו'). כן הצלחנו הפעם להביא באותה חוברת את "דירוג" המשקים ותנובותיהם, ודבר זה ודאי יקל על הקורא את הערכת ההישגים. אם בשנה הקודמת הצבענו כעל הישג יוצא-דופן את המשק הראשון שהגיע למוצעת שלמעלה מ-8000 ק"ג חלב (מרחביה), השנה אנו עדים לכך, ששלושה משקים — קרית-ענבים, בית-אלפא ומרחביה הגיעו להישג נכבד זה. הפליאו לעשות בוקרי קרית-ענבים, אשר "הקפצו" את תנובת פרותיהם ב-2000 ק"ג תוך שנה אחת; ולא זו בלבד, אלא גם השיגו את תנובת השומן הגבוהה ביותר (276 ק"ג); ואשר לבית-אלפא — שם העלו את התנובה ב-1100 ק"ג, "בלבד". ציינו כבר בהזדמנויות אחרות באיזו מידה מפתיעה תופעה זו, כי בדרך

בין יתר „משקי הצמרת” (תנובות מעל 6,500 ק”ג עלו המעפיל, גת, בוחן ורמות-ק”ג) בולטים משקים רבים שהגיעו לתנובות הגבוהות תוך עליה תלולה במשך שנת הדו”ח; נציין אותם להלן:	ב־600 ק”ג עלו המעפיל, גת, בוחן ורמות-מנשה.
ב־1,400 ק”ג עלה משק סער.	ב־500 ק”ג עלו קב’ יזרעאל, כיסופים, רמת־יוחנן, שפיים, ראש־הנקרה ומעברות.
ב־1,300 ק”ג עלו ניר־אליהו ומעלה־החמישה.	ב־400 ק”ג עלו חצרים, מסילות, נחל־עוז, גבים, רמת־השופט, זיקים, עין־חרוד (איחוד), שער־הגולן ודברת.
ב־1,000 ק”ג עלו עמיר והגושרים.	ברכה מיוחדת לכל „המשחיקים” ואיחולים לכלל הבוקרים לתנובות טובות בתש”ל, בעד־רים בריאים, פוריים וריווחיים.
ב־900 ק”ג עלו כפר־גלעדי וגדות.	
ב־800 ק”ג עלו בית־קשת, מחניים ועין־צורים.	
ב־700 ק”ג עלו גן־שמואל, יטבתה, עין־גב, נתיב־הל”ה, מענית, רשפים ופרוד.	אשר בן־צבי
	הנהלת ספר־העדר
	דצמבר 1969

מכתב למערכת

ח. נ.,

בחוברת 104, בעמוד 38, הובא תיקון בענין % השומן הממוצע בעדר מזרע. טוב ויפה! אולם באותה רשימה על תוצאות ביקורת התנובה, שנתפרסמה בחוברת מס' 100 מצאתי טעויות נוספות, שמן הראוי לתקן ולהביא את הדבר לידיעת הבוקרים. להלן הטעויות שהבחנתי בהן:

1. משק נירים (מס' סידורי ברשימה — 3): נרשמה תנובה ממוצעת של 1610 ק”ג, וצריך להיות — 7610 ק”ג;

2. משק צרעה (מס' סידורי ברשימה — 16): נרשמה תנובה ממוצעת של 2172 ק”ג, וצריך להיות — 7172 ק”ג;

3. גבעת־בנר (מס' סידורי ברשימה — 175): נרשמה תנובה ממוצעת של 6594 ק”ג, וצריך להיות — 5694 ק”ג.

ייתכן שנפלו טעויות נוספות שלא גיליתי אותן, ומן הראוי שבעלי העדרים עצמם יבדקו את הנתונים ויעירו על התיקונים.

בברכת חברים

מיכאל אמיץ

ה ע ר ה

על אף המאמץ שמשקיעים בהגהת החומר המתפרסם בחוברות „משק הבקר והחלב”, אין מצליחים להתגבר באופן מושלם ומוחלט על מכשלת הטעויות. המערכת מביעה תודה מיוחדת לח' מיכאל אמיץ על עירונו ועל הערותיו ומצטרפת לבקשתו שהקוראים־הבוקרים יודיעו מדי פעם על טעויות שהם יגלו בטבלאות השונות, המתפרסמות לעתים תכופות.

י. ע.